

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

De Toermalijn-Het Kristal

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 8 april 2019

Samenvatting

Samenvatting

De inspectie heeft op 4 maart 2019 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op peuterspeelzaal De Toermalijn-Het Kristal. Voorschoolse educatie wil zeggen dat er extra aandacht is voor peuters die dat nodig hebben, zoals de peuters met een risico op een (taal) achterstand.

De reden voor dit onderzoek is dat wij in 2019 de kwaliteit van de voorschoolse educatie op peuterspeelzalen in Nederland in beeld brengen. Ook onderzoeken we in de groepen 1 en 2 van basisscholen de kwaliteit van de voorschoolse educatie voor kleuters met een risico op een (taal)achterstand. We noemen dit onderzoek de meting kwaliteit voor- en voorschoolse educatie 2019. De Toermalijn- Het Kristal maakt deel uit van de steekproef die we hebben getrokken. Deze samenvatting is geschreven voor ouders en andere belangstellenden.

In hoofdstuk drie van dit rapport geven wij een waardering voor de verschillende onderdelen die belangrijk zijn voor voorschoolse educatie. Wij noemen dit standaarden. Per standaard beschrijven we wat goed gaat op de peuterspeelzaal en wat nog beter kan.

Wat gaat goed?

We zien dat de pedagogisch medewerkers rekening houden met wat de peuters nodig hebben. De pedagogisch medewerkers werken met een programma waarmee zij de ontwikkeling van de peuters stimuleren op het gebied van taal, rekenen, gedrag en bewegen. De pedagogisch medewerkers gebruiken veel taal zodat de peuters nieuwe (Nederlandse) woorden leren. Bovendien is er op de Toermalijn- Het Kristal veel aandacht voor de speelhoeken. De pedagogisch medewerkers passen deze bij ieder thema aan, waardoor de peuters fijn spelen en tegelijkertijd nieuwe dingen leren. De inrichting is voorzien van woord- en cijferkaarten als extra impuls in de taal- en rekenontwikkeling van de peuters.

De pedagogisch medewerkers houden bij hoe het met een peuter gaat. Ze zorgen voor maatwerk als peuters extra aandacht en hulp nodig hebben als ze iets moeilijk vinden. Ook dagen ze de peuters uit om nieuwe dingen te leren. De pedagogisch medewerkers spelen mee in de hoeken en geven de peuters aandacht in kleine

Kinderopvangorganisatie: Doomijn
De Toermalijn- Het Kristal

LRK-nummer: 311675554

Totaal aantal doelgroeppeuters: 22

groepjes. De sfeer in de groep vinden we respectvol, warm en prettig. De pedagogisch medewerkers gaan op een positieve uitnodigende manier met de peuters om.

De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat ouders weten hoe het met hun peuter gaat. In overleg met de ouders dragen zij deze informatie, voordat de peuter vier jaar wordt, over aan de leraar van groep 1 van de basisschool. De ouders met wie we spraken, geven aan dat zij tevreden zijn over hoe het gaat op de peuterspeelzaal en dat hun kind er met plezier naar toe gaat.

De zorgcoach kijkt, samen met de pedagogisch medewerkers, in hoeverre de peuters zich voldoende hebben ontwikkeld voor ze naar groep 1 van de basisschool gaan. Ze werken ook samen aan het verbeteren van de kwaliteit van de voorschoolse educatie. De zorgcoach en de pedagogisch medewerkers volgen verschillende scholingen om steeds beter te worden in hun werk. De leiding van de peuterspeelzaal werkt samen met de gemeente, zorgcoaches VVE van de peuterspeelzalen en de scholen aan ontwikkelpunten.

Wat kan beter?

Naast bovenstaande positieve punten zijn er ook punten die beter kunnen.

De pedagogisch medewerkers houden schriftelijk niet goed bij hoe het met een peuter gaat. Dit betreft vooral het schriftelijk evalueren van de activiteiten gedurende de dag en wat dit betekent voor de begeleiding de volgende dag.

De leiding van de peuterspeelzaal maakt geen plan waarin staat wat goed gaat en wat verbeterd kan worden.

Vervolg

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op de VVE peuterspeelzaal De Toermalijn- Het Kristal.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en primair Onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep(en), documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, pedagogisch medewerkers, de zorgcoach en manager VVE. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de de houder van de kinderopvangorganisatie, VVE manager, zorgcoach en pedagogisch medewerkers.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het

vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- K** Kan beter
 - V** Voldoende
 - G** Goed
-

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op De Toermalijn- Het Kristal.

Conclusie

We waarderen de kwaliteit van de voorschoolse educatie op De Toermalijn - Het Kristal als voldoende. De meeste standaarden zijn voldoende.

Context

Peuterspeelzaal de Toermalijn - Het Kristal is één van de acht VVE peuterspeelzalen van Doornijk in Apeldoorn. Ze maakt deel uit van een multifunctioneel centrum Het Kristal en werken nauw samen met het kinderdagverblijf en de koppelschool VVE de Vliegenier. Alle peuters hebben een VVE indicatie met name gericht op taal. Het zijn veelal peuters van hoogopgeleide ouders waarvan de Nederlandse taal de tweede taal is. Alle peuters gaan op dit moment drie ochtenden van 3,5 uur naar de peuterspeelzaal. Vanaf het schooljaar 2019-2020 wordt dit uitgebreid naar drie ochtenden van 5,5 uur.

Na een onrustig jaar met wisselingen in het team en leiding lijkt de rust nu teruggekeerd.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft op 20-06-2018 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden geen tekortkomingen vertoonden.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de waarderungen en de resultaten van het onderzoek op De Toermalijn- Het Kristal.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod		•	
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP3 Pedagogisch-educatief handelen		•	
OP6 Samenwerking		•	

OP1. Aanbod

De standaard aanbod waarden we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers van De Toermalijn- Het Kristal gebruiken een vve-methode. Hiermee stimuleren zij de ontwikkeling van de peuters op het gebied van taal, rekenen, de sociaal-emotionele ontwikkeling en de motoriek. We constateren dat de pedagogisch medewerkers doelgericht werken aan de uitvoering van het aanbod. Het aanbod bereidt de peuters voor op de start in groep 1 van de basisschool.

De pedagogisch medewerkers richten de ruimte aantrekkelijk en uitdagend in. In de inrichting zien we dat er aandacht is voor het thema waaraan gewerkt wordt en voor de ontluikende geletterd- en gecijferdheid van de peuters. Er wordt veel beeldmateriaal gebruikt om woorden te verduidelijken. Ook zijn er voldoende spel- en leermaterialen aanwezig waarmee de peuters ontdekkingen kunnen doen.

OP2. Zicht op ontwikkeling

De standaard zicht op ontwikkeling waarden we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers volgen de ontwikkeling van de peuters op de verschillende ontwikkelingsgebieden met behulp van een gestandaardiseerd observatie-instrument. Ze gaan na waar de ontwikkeling van een peuter stagneert en wat mogelijke verklaringen zijn.

De pedagogisch medewerkers bespreken de bevindingen op vaste

momenten in het jaar met ouders. Indien nodig schakelen zij de hulp in van externe zorgaanbieders.

Naast deze positieve punten zien we ook mogelijkheden voor verbeteren. Wat beter kan, is het plannen van de informatie over de ontwikkeling van de peuter. De peuterspeelzaal gebruikt de observatiegegevens nog niet in een cyclisch proces van doelen stellen, passende educatie bieden aan peuters, evalueren en bijstellen van doelen en het educatief aanbod. Dit proces staat aan het begin van een ontwikkeling en we hebben er vertrouwen in dat dit een standaard werkwijze zal worden de komende jaren. Tijdens de observatie hebben we te weinig gezien dat de pedagogisch medewerkers de informatie over de ontwikkeling benutten om de voorschoolse educatie af te stemmen op de behoeften van individuele peuters en groepjes peuters.

OP3. Pedagogisch-educatief handelen

De standaard pedagogisch-educatief handelen waarderen we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers zorgen voor een warm en respectvol klimaat waarin de regels en routines duidelijk zijn. Zij werken opbrengstgericht en stellen doelen voor peuters die aansluiten op de zone van naaste ontwikkeling. Daarnaast structureren de pedagogisch medewerkers het aanbod zo dat de peuter het zich eigen kan maken. Dit doen zij met geschikte opdrachten, heldere uitleg, vrij spel en begeleid spel. De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat de peuters activiteiten bijwonen die voor hen bedoeld zijn.

Tijdens de observatie zagen we dat de pedagogisch medewerkers de activiteiten evenwichtig over de dag/het dagdeel verdelen en dat de tijd effectief wordt benut.

Zij gebruiken bij de instructies en opdrachten passende werkvormen. Zij gaan actief na of peuters de opdrachten begrijpen en of ze daarmee hun doelen gehaald hebben. Dit hebben we gehoord door de uitnodigende vragen die worden gesteld aan de peuters. De pedagogisch medewerkers geven de peuters inhoudelijk feedback op hun speel- en leerproces. Tijdens de activiteiten observeren de pedagogisch medewerkers het gedrag van de peuters en gebruiken dit als anekdotes in het ontwikkelvolgmodel.

Naast deze positieve punten zien we ook mogelijkheden voor verbetering. Wat beter kan, is de actieve betrokkenheid van de peuters in de grote kring nog meer stimuleren door wisselend om te gaan met beurten geven. Tijdens de observaties was het moeilijk na te gaan waarom een peuter wel of geen extra aandacht, instructie of begeleiding kreeg. De afstemming in de voorbereiding, uitvoering en evaluatie kan hierin een meer zichtbare plek krijgen .

OP6. Samenwerking

De standaard samenwerking waarderen we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers werken samen met diverse basisscholen door informatie over de doelgroepeuters uit te wisselen. Er zijn afspraken over de wijze waarop ze de gegevens van de peuters aanleveren aan de basisschool.

De peuterspeelzaal heeft met een VVE basisschool in de buurt een verdergaande samenwerking. Dit noemen ze de koppelschool en zij hebben vier keer per jaar een overleg en bespreken daarbij de doorgaande leerlijn van voor- naar vroegschoolse educatie. De peuterspeelzaal en de basisschool zijn bekend met het VVE programma dat gevolgd wordt en wat de leerlijnen zijn in groep 1.

De Toermalijn- Het Kristal ziet ouders als partner in het stimuleren van de ontwikkeling van hun kinderen en zij stemt haar ouderbeleid daar op af. De pedagogisch medewerkers betrekken ouders op verschillende manieren bij de ontwikkeling van hun peuter en stimuleren hen om thuis activiteiten te doen, bijvoorbeeld voorlezen en liedjes zingen. Zij informeren ouders voldoende over het thema en de activiteiten die daarbij horen via de ouderapp. Daarbij geven ze ook aan welke woorden, liedjes en activiteiten aan bod gaan komen, zodat ouders hier thuis op in kunnen spelen.

3.2. Resultaten

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten		●	

OR1. Ontwikkelingsresultaten

De standaard ontwikkelingsresultaten waarderen we als voldoende.

De Toermalijn- Het Kristal werkt met ontwikkelingslijnen om de ontwikkelingsgroei van de peuters in beeld te brengen. Ze stellen doelen op de verschillende ontwikkelingsgebieden die passen bij de kenmerken van de kindpopulatie. De resultaten worden twee keer per jaar besproken en verwerkt in het groepsplan. Zodoende weten de pedagogisch medewerkers of de peuters zonder of met een beperkte achterstand naar groep 1 van de basisschool gaan.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

 Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg	•		
KA2 Kwaliteitscultuur			•
KA3 Verantwoording en dialoog		•	

KA1. Kwaliteitszorg

De standaard kwaliteitszorg waarderen we als kan beter.

De houder van het kinderdagverblijf heeft in haar (pedagogisch) beleidsplan samen met de voorschool opgeschreven wat ze met de voorschoolse educatie willen bereiken. De houder heeft ook aangegeven hoe zij de kwaliteit van de voorschoolse educatie bewaakt. De GGD houdt hier jaarlijks toezicht op.

Er zijn diverse documenten zoals bijvoorbeeld het werkplan peuteropvang VVE, een scholingsplan, evaluatie oudertevredenheid, groepsplannen en themaplannen. Deze documenten geven afzonderlijk aan wat actueel is of wat ontwikkelingen zijn. De leiding evalueert nog niet via een cyclisch werkend systeem van kwaliteitszorg of alle doelstellingen uit haar pedagogisch beleidsplan zijn behaald. Er worden op basis van evaluaties nog geen planmatige, doelgerichte maatregelen genomen. Wel vinden we het positief dat de leiding en de zorgcoach in beeld hebben of de peuters voldoende worden voorbereid op de basisschool.

De ouders worden bevraagd op hun tevredenheid. De Toermalijn- Het Kristal neemt op basis van deze evaluaties maatregelen ter verbetering.

De leiding van de VVE peuterspeelzalen heeft jaarlijks vonkgesprekken met de pedagogisch medewerkers.

Naast deze positieve punten zien we ook mogelijkheden voor verbetering.

Wat beter kan, is het planmatig en doelbewust maatregelen inzetten ter verbetering. Hierbij is het van belang dat op de diverse niveaus in de organisatie (peutergroep- team-zorgcoaches VVE-manager VVE-kinderdagverblijfororganisatie) de kwaliteitszorgcyclus wordt gebruikt van doelen stellen- activiteiten uitvoeren- evalueren en bijstellen.

De Toermalijn- Het Kristal stelt doelen. Deze doelen kunnen nog concreter worden geformuleerd waardoor het in de praktijk meer handvatten geeft.

KA2. Kwaliteitscultuur

De standaard kwaliteitscultuur waarderen we als goed.

De leiding en de pedagogisch medewerkers werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Zo volgen zij verschillende scholing om hun kennis en vaardigheden te versterken. Er is een grote bereidheid op De Toermalijn- Het Kristel om gezamenlijk de voorschoolse educatie te verbeteren. De pedagogisch medewerkers leren van en met elkaar en wisselen ook kennis en ervaring uit met de overige VVE locaties van Doornijk. Er is veel aandacht voor professionalisering voor de extra ondersteuning zoals de inzet van beeldcoach en intervisie van de zorgcoach. Daarnaast is er jaarlijks een inspiratiecafé VVE voor alle VVE locaties en VVE basisscholen en worden de netwerkbijeenkomsten VVE bijgewoond.

De leiding is zich bewust van de kwaliteit van de voorschoolse educatie en stuurt hierop. De pedagogisch medewerkers werken resultaatgericht, zij zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zij zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de kwaliteit van de educatie en op de ontwikkeling van de peuters. We constateren dat de peuterspeelzaal werkt vanuit een transparante en integere cultuur en dat er sprake is van een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

KA3. Verantwoording en dialoog

De standaard verantwoording en dialoog waarderen we als voldoende.

De leiding van het kinderdagverblijf verantwoordt zich (via de houder) aan de gemeente over het gevoerde beleid ten aanzien van voorschoolse educatie. Het gaat hierbij bijvoorbeeld over het aantal doelgroeppeuters en over het aantal maanden dat zij vve hebben gehad. We zien ook dat de peuterspeelzaal belanghebbenden betreft bij de ontwikkeling van haar beleid middels de stuurgroep. Uit de gesprekken die we voerden met enkele ouders blijkt dat De Toermalijn- Het Kristal open staat voor hun wensen en voorstellen. Ook geven zij aan dat ze via de app voldoende informatie ontvangen.

Naast deze positieve punten zien we ook mogelijkheden voor verbetering. Wat beter kan, is expliciet aan belanghebbenden (leraren groep 1) te vragen of ze de goede dingen doen ter voorbereiding op groep 1. Ook horen we dat er veel overlegvormen zijn maar dit betekent nog niet direct dat je je eigen tegenspraak hebt georganiseerd. Het is aan te bevelen om de verantwoording naar buiten op te pakken en hierover te communiceren via de daarvoor bestemde documenten zoals een strategisch plan of een jaarplan.

4. Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

Houder, leidinggevende, HBO- coach en pedagogisch medewerkers kunnen zich vinden in de rapportage naar aanleiding van het kwaliteitsonderzoek in de voorschoolse educatie (4 maart 2019) bij Peuterspeelzaal De Toermalijn- Het Kristal.

Naar aanleiding van de genoemde suggesties tot verbetering hebben wij de volgende reacties en acties geformuleerd:

1. In het Jaarplan van Doornijk worden doelstellingen geformuleerd. De resultaten worden gemeten en geëvalueerd.
Actie: Specifieke doelstellingen voor de vve in het jaarplan opnemen.
2. De doorgaande lijn wordt in het Ontwikkelplan van peuterspeelzaal en koppelschool geformuleerd en geëvalueerd.
Actie: Onderzoek doen hoe de ontwikkeling van de peuters gevolgd kan worden na uitstroom naar de basisschool (anders dan de koppelschool).
3. Doelen per kind worden aan de hand van het OVM geformuleerd en in het groepsplan genoteerd. De doelen zijn terug te vinden in de planformulieren die gebruikt worden voor de activiteiten in die week.
Actie: Onderzoek doen hoe de geformuleerde doelen in de praktijk concreter kunnen worden benut.
4. Het team gebruikt de observatiegegevens van de ontwikkeling van de peuters in een cyclisch proces van doelen stellen. Zij evalueren en stellen doelen en aanbod bij in gesprek met elkaar.
Actie: Deze evaluaties en de bijstelling van de doelen en het educatief aanbod worden schriftelijk vastgelegd.